
HRİSTİYANLIĞI SAVUNMAK

(REFORM İNANÇ SAVUNMASI)

CORNELIUS VAN TIL

BİR DİYALOG – BAY SİYAH, BAY BEYAZ, BAY GRI

İlk karakterimiz, Yaratan'dan çok yaratılana tapan Hristiyan olmayan bir kişidir. Biz bu kişiye Bay Siyah diyeceğiz. Bay Siyah oldukça ahlaklı bir kişidir. Tanrı'nın genel lütfü sayesinde, "iyi" olarak tanımlanabilen birçok şey yapmaktadır. İmansız durumunda kaldığı sürece ise Tanrı'nın önünde siyah olarak kalmaya devam edecektir.

Diğer karakterimiz ise, Tanrı'nın lütfuyla Yaratıcı-Kurtarıcı'ya tapan kişilerin temsilcisi olarak Bay Beyaz'dır. Bay Beyaz, isminden anlaşılanın aksine aslında ondan beklediğimiz kişiden biraz uzaktadır. Fakat Kuzu'nun kanında yıkanmıştır. Mesih'te kardan da beyazdır. Bay Beyaz, Reformist bir Hristiyandır.

Garip bir şekilde karşımızda üçüncü bir kişi daha vardır. Bu kişi bir Arminyusçudur ve adı Bay Gri'dir. Bay Gri, Bay Beyaz kadar beyazdır. Bay Gri, Bay Beyaz'ın Bay Siyah'ı değerlendirmesinde çok sert olduğunu düşünmektedir. O'na göre Bay Siyah o kadar da siyah değildir. Bay Gri'ye göre Bay Siyah'tan düşüncesini tamamen tersi yönde değiştirmesini istemek pek de bilgece değildir. Kesinlikle böylesine bir devrim, ne bilim alanında ne de felsefe alanında gereklidir. Bay Siyah'ın izleyicilerinin çoğu Tanrı'nın varlığını materyalizme, ateizme ve pozitivizme karşı cesur bir şekilde savunmaktadırlar. Teolojide bile Bay Siyah'ın öğrencilerinden çoğu, Tanrı ölüdür teologları tarafından saldırıya uğradığında Tanrı'yı savunmaya geçmişlerdir. Bay Gri, bu yüzden Hristiyanlığı savunurken Aquinas-Butler metodu tarzı bir metod kullanmaktadır.

Şimdi de, Bay Beyaz ve Bay Gri'nin, Bay Siyah gibi bir imansıza yaklaşım biçimindeki farklılıktan bahsedelim.

Diyelimki Bay Siyah'ın dişi ağrıaktadır. Hem Bay Beyaz hem de Bay Gri dişçilerdir. Bay Beyaz kökten çözümlerin işe yaradığına inanmaktadır. Dolgu maddesini kullanmadan önce Bay Siyah'ın dişindeki çürümüş bütün kısmın alınması gerektiğine inanmaktadır. Bay Gri ise oldukça iyi yürekli bir kişidir ve Bay Siyah'ın canını yakmak istememektedir. Buna göre, çok derinden bir dolgu yapmak istemez. Bu yüzden çürümüş kısmın yalnızca bir kısmını aldıktan sonra dolgu yapar.

Doğal olarak Bay Siyah bunun harika bir şey olduğunu düşünür. Malesef Bay Siyah'ın dişi tekrardan çürümeye başlar. Bu nedenle tekrardan Bay Gri'nin kliniğini ziyaret eder. Fakat Bay Gri hiçbir zaman radikal birşey yapmaya yaklaşamaz. Sonuç olarak hiçbir zaman Bay Siyah'ın diş ağrısı probleminde bir çözüm bulamaz.

Şimdi de Bay Siyah'ın, Bay Gri yerine Bay Beyaz'ın kliniğine gittiğini varsayalım. Bay Beyaz oldukça radikal birisidir. Röntgen cihazını da kullanarak Bay Siyah'ın durumunu teşhis etmeye çalışır. Dolguyu yapabilmek için dişin derinine kadar kazır. Dişteki bütün çürük kısım artık temizlenmiş ve doldurulmuştur. Bu basit örnek bizlere temel bir gerçeğin resmini çizer.

Kutsal Kitap, insanın günahları içerisinde ölü olduğunu söyler. Reform inanç açıklamaları insanın tamamen yetersizliği doktrinini dikkatli bir şekilde açıklamaktadırlar. Bu ruhsal ölüm için sağlanabilecek tek çare, Mesih'in kefareti sağlayan ölümü temelinde Kutsal Ruh'un kişinin yeniden doğmasını sağlamasıdır. Bu yüzden Bay Beyaz bütün hastalarını Kutsal Yazı'nın imansız bir kişinin ruhsal durumu hakkında söylediklerinden yola çıkarak, tedavi etmektedir. Bay Beyaz ayrıca deneyimlerden de yararlanmaktadır fakat bu deneyimlerin başlangıçtan beri Kutsal Yazı'dan çıkartılması gerektiği konusunda ısrar eder. Böylece Bay Beyaz, mantığa veya tarihe başvurabilir fakat bunlara ancak Kutsal Yazı'yla uyumlu oldukları sürece bağlıdır. Bay Beyaz, Kutsal Yazı'nın deneyim, mantık veya tarih konusunda söylediklerini anlamak veya kanıtlamak için – bu şeyler Kutsal Yazı'nın ışığında görülebildikleri sürece - Kutsal Yazı'nın dışındaki bir bilgi kaynağına bile bakmaz.

Arminyusçu'nun bu konuya yaklaşımı ise oldukça farklıdır. Bay Gri, Kutsal Kitap'ı, deneyimi, mantığı ve zekayı hem kendi durumu hem de Bay Siyah'ın içinde bulunduğu çıkmazı anlamak için kullanabileceği bilgileri elde etmede eşit olarak kullanmaktadır. Bay Gri için Kutsal Kitap'ın, deneyimin ve mantığın eşit derecede önemli olduklarını söylemiyorum. Kesinlikle durum bu değildir. Bay Gri, Kutsal Kitap'ın herşeyden önemli olduğunu bilmektedir. Fakat yine de, Kutsal Yazılar'a göre gerçek ve mantık kavramıyla uğraşmadan devamlı “deneyimlere” ve “mantığa” başvurmaktadır.

Farklılık temeldedir. Bay Beyaz, Bay Siyah'ın durumunu teşhis etmek istediğinde röntgen cihazı olarak sadece Kutsal Kitap'ı kullanmaktadır. Bay Gri ise öncelikle deneyimin röntgen cihazını, ardından mantığın röntgen cihazını ve en son olarak da en büyük röntgen cihazı olan Kutsal Kitap'ı kullanmaktadır. Aslında bu sırayı takip etmesi onun için zorunlu değildir. Bay Gri için bunlardan her biri birbirinden bağımsız birer bilgi kaynağıdır.

Şimdi de kısaca bugünkü evanjelik topluluklarda genel olarak izlenen tipik prosedüre bakalım. Diğer bir deyişle Bay Gri'nin Bay Siyah'ı inceleme sürecini ve onu Hristiyanlığa nasıl kazandıracağını inceleyelim. Bu amaçla Chicago'daki Moody Bible Institute tarafından yayınlanan aylık Moody dergisinin Ocak, Şubat ve Mart aylarında yayınlanan (1950) bir makale serisini alacağız. Bu makale serisinin yazarı Fuller Theological Seminary'de Apologetics (İnanç Savunması) Profesörü ve “An Introduction to Christian Apologetics (Hristiyan İnanç Savunmasına Giriş) olan adlı kitabın yazarı olan Edward John Carnell'dir. Carnell'in yazıları son zamanlarda yazılan yazıların arasında en iyilerinden biri olma özelliğini taşımaktadır. Aslında, inanç savunması üzerine yazdığı kitapta Carnell, tıpkı bir Reform inanç savunmacısı gibi argümanlarını sunmaktadır. Yine de, az yada çok inanç savunması konusunda Reform metodunu uygulamaktansa bunun yerine Arminyusçu yöntemi sunmaktadır.

Carnell, “Her Hristiyan İmanını Nasıl Savunmalıdır” adlı yazısında, Hristiyanlığın gerçekleri hakkında birbirinden bağımsız bilgi kaynakları olarak okuyucusu için ilk olarak kanıtları ardından ise mantığı sunmaktadır. Tabiki, bu noktada bile Kutsal Kitap’ı kullanıyor olmak zorundaydı. Fakat bunun yerine Kutsal Kitap, tarihsel olarak Hristiyanlık adı verilen gerçek hakkında bilgi ileten bir kitap olarak tanıtılmaktadır. Kutsal Kitap başlangıçtan itibaren Tanrı Sözü olarak sunulmamıştı. Bu yüzden Bay Siyah’a Kutsal Kitap’ın Tanrı Sözü olduğu “kanıtlar” ve “mantık” aracılığıyla gösterilmelidir. Bu yüzden Carnell, ne pahasına olursa olsun aynı daire içerisinde mantık yürüttüğü suçlamasını reddedecektir. Basit bir şekilde Bay Siyah’ın kendisine işaret ederek şöyle demesini istememektedir: “Kutsal Kitap’ın kendisine başvurarak Kutsal Kitap’ın doğruluğunu kanıtlamaya çalışıyorsun. Mantığa saygısı olan herhangi bir kişi nasıl olur da böylesine bir kanıtlama yöntemini kabul edebilir?”

Carnell böylesine bir suçlamadan, bütün insanların kabul ettiği deneyimlerin getirdiği kanıtları ve bütün insanların kullandığı mantığı, Kutsal Yazı’nın gerçeğine işaret etmek için kullanarak kaçacaktır. Carnell şöyle demektedir: “Eğer felsefik bir dönemeçteyseniz, Hristiyanlığın her insanın içerisindeki doğuştan gelen ahlaksal anlayışla uyduğu yere veya Mesih’in etik, gelenekler, edebiyat, sanat ve müzik üzerindeki inanılmaz etkisine dikkat edebilirsiniz. Son olarak, cevaplanan dualarınızın gerçekliğinden ve Ruh’un yüreklerimizdeki tanıklığından bahsederek kendi deneyimlerinizin asıl tanımını yapabilirsiniz... Eğer konuştuğunuz kişi bu kanıttan etkilendiyse derhal zaman kaybetmeden müjdeye dönün. Kutsal Kitap’tan önemli kısımları okuyun ve Kutsal Ruh’un kişinin yüreğinin derinliklerinde işlemesine izin verin. İnanç savunmasının sadece bir hazırlık olduğunu unutmayın. Toprak çözüldükten sonra derhal tohum ekmeye ve sulamaya başlayın.”

Bu argümanda Bay Siyah’ın, insanın “ahlaki anlayışı” ile ilgili konuda Bay Gri ile anlaştığı görülmektedir. Bu doğru olabilir fakat bu sadece Bay Gri’nin insanın ahlaki anlayışı konusundaki görüşünü sadece Kutsal Yazı’dan almamasından dolayı doğrudur. Eğer Bay Gri, Bay Beyaz’ın yaptığı gibi insanın ahlaki durumu hakkındaki görüşünü Kutsal Kitap’tan alsaydı Bay Siyah’ın, ahlaksal olarak tamamen bozulmuş bir kişi olarak kendi ahlaksal durumunu yanlış yorumlayacağını bilirdi. Gerçekten Hristiyanlık, insanın ahlaksal durumuyla uyum içerisinde dir. Fakat bunun ilk nedeni ise insanın ahlaksal durumunun Kutsal Kitap’ın bu konuda söyledikleriyle uyum içerisinde olmasıdır (orijinal olarak mükemmel yaratılmış fakat insanın düşüşüyle birlikte tamamen bozulmuştur). İnsanın özgür ruhu kanıtlandığı zaman ahlaksal argüman (ahlaksal zorunluluklar buyuran bir Tanrı’nın varlığı), insandan Tanrı’ya uzanan bir köprü kurabilir.

Bay Beyaz ile Bay Gri’nin, Bay Siyah’a olan yaklaşımlarındaki temel farklılık burada ortaya çıkmaktadır. Daha önce de söylediğim gibi farklılık, insanın özgür iradesi kavramındaki farklılıkta yatmaktadır. Veya bu farklılığın bir insan olarak insanın doğası konusunda olduğu söylenebilir. Bay Beyaz insanı ve insanın özgürlüğünü sadece ve yalnızca Kutsal Yazı temelinde açıklar. Bu yüzden insanın Tanrı’nın bir yaratığı olduğu gerçeği ile başlar. Bu da, insanın özgürlüğünün türetilmiş bir özgürlük olduğu anlamına gelir. Bu özgürlük de hiçbir zaman tamamen nihai, yani kendisine bağlı değildir ve olamaz. Bay Beyaz, insan ve insanın özgürlüğü hakkında yaptığı analizin Bay Siyah tarafından kabul görmeyeceğini bilmektedir. Buna ek olarak Bay Siyah’ın kendisiyle bu noktada, Kutsal Kitap’taki tamamen bozulmuşluk doktrini hakkında aynı fikirde oluşundan daha fazla uyum içerisinde olamayacağını da bilmektedir.

Diğer yandan Bay Gri, ne pahasına olursa olsun doğal insanın tipik bir örneği olan Bay Siyah'ın düşünce sisteminde mutlaka bir "ortak nokta" bulmak zorundadır. Bay Gri nasıl dairesel mantık yürütmekten dolayı suçlanmaktan korkuyorsa aynı şekilde "deneyimin dışında" olan birşeyden bahsetmekten dolayı suçlanmaktan da korkmaktadır. Bu yüzden "insanın özgür ruhu" konusunda genel olarak konuşmak zorunda kalmaktadır. Tabiki Bay Siyah'ın insanın özgür iradesi konusundaki bu anlayışa herhangi bir itirazı olmayacaktır. Bu konudaki duruşu insanın Yaratıcısı Tanrı'nın yasasına tabi olmayan özgür bir ruha sahip olmasına dayanmaktadır. Carnell, insanın yaratılışı ve insanın özgürlüğü doktrini arasında, insanın kendi kendisini yönetmesi anlamına gelen otonomi bazında bir ayrım yapmamaktadır.

Tabiki Bay Siyah Bay Gri'nin kendisine Hristiyanlığın gerçeği olarak sunduğu böylesine bir agümandan etkilenecektir. Aslında, eğer Hristiyanlıktaki insanın ahlaksal durumunun anlatılışı Bay Siyah'ın bunu gördüğü şekildeyse o zaman Bay Siyah'ın kökten bir şekilde iman ederek Hristiyanlığı kabul etmesine gerek yoktur. Yapması gereken tek şey zaten daha önceden inandığı şeye "ek" olarak yeni birşeyi kabul etmesidir. O'na göre, kendi planlarına göre daha önceden inşa ettiği evin üzerine bir kat daha yapmak çok güzel hatta önemli bir düşüncedir.

Kesin olarak Bay Siyah'a aslında böyle birşey sunulmak istenmemiştir. En azından Carnell böyle birşey istememiştir. Peki neden Hristiyan olmayan kişiye Reform inancına göre değil de Arminyanizm'e göre müjdenin anlatılmasının Hristiyan dininden taviz vermek olduğunu anlamamaktadır? Neden Carnell yaptıklarıyla aslında Hristiyan olmayan kişinin ne kanıtlarla ne de mantıkla ikna olmadığını görmemektedir? Çünkü ilk olarak Hristiyanlığın ışığının kendisinde görülmeyen kanıtların ve mantığın, içlerinde bir imansızın düşüncesini değiştirebilecek güce sahip olmadıklarını görmemektedir. Yaratılış doktrininden kaynaklanmayan ve Mesih'in aracılığıyla gelen kurtuluşla en son noktasına erişen Tanrı'nın herşeyi kapsayan ilahi takdir doktrininden gelmeyen kanıtlar ve mantık, aralarında önemli bir ilişkiden yoksundurlar ve bu yüzden tamamen anlamsızdırlar.

Bay Siyah'a gösterilmesi gereken gerçek işte budur. İnsan için geçerli olan mutlak otorite olan Kutsal Kitap'ta açıklanmış herhangi bir yaşam görüşünün dışında başka bir görüşe tutunmanın aptallığı Bay Siyah'a gösterilmek zorundadır. Yalnızca o zaman Pavlus'un yaptığını yapmış oluruz:

"1.Korintliler 1: 20 Hani nerede bilge kişi? Din bilgini nerede? Nerede bu çağın hünerli tartışmacısı? Tanrı dünya bilgeliğinin saçma olduğunu göstermedi mi?"

Reformist bir Hristiyan olarak Bay Beyaz, Bay Siyah'ı analiz edişinde Bay Gri ile aynı fikirde olarak beraber çalışamaz. Bu gerçek, Bay Beyaz, Bay Siyah'ı sadece ve yalnızca Kutsal Kitap temelinde analiz ettiğinde ortaya neler çıktığını görünce daha da açık ve anlaşılır hale gelecektir.

Bay Beyaz'ın analizine göre Bay Siyah bir katil, alkolik veya uyuşturucu bağımlısı değildir. Bay Siyah banliyölerden birinde yaşamaktadır. Tam anlamıyla bir beyfendidir. Kızıl Haça ve diğer yardım kuruluşlarına yardımda bulunmaktadır. Küçükken bir izcidir, saygın bir locanın üyesi ve her zaman gazetelerde topluma örnek olarak gösterilmektedir. Fakat Bay Siyah ruhsal olarak ölüdür. Hata ruhuyla doludur. Belki de yaşadığı yerdeki "iyi" bir kilisenin üyesidir fakat yine de yüreği kötü yola sapan halktan birisidir (Mezmur 95:10). Tanrı'ya karşı inatçıdır (Romalılar 11:8). O'nun için Tanrı'nın bilgeliği aptallıktır. Tanrı ve Tanrı'yla ilişkisi hakkındaki gerçek ona iğrenç gelmektedir. Bunu duymak bile istememektedir. Gerçeğe

tanıklık eden herkese karşı gözlerini ve kulaklarını kapatmak istemektedir. Kısacası en kötü şekilde kendi kendini kandırmaktadır.

Diğer yandan Bay Siyah, hayata tek doğru yoldan baktığına inanmaktadır. İnandığı şeyler konusunda şüpheleri olsa bile herhangi mantıklı veya rasyonel birisinin nasıl inanabileceğini veya tam tersini nasıl yapabileceğini görmemektedir. Şüpheleri artmaya başladığında ise kimsenin asla kendisinden emin olamayacağına inanarak kendisini avutmaktadır. Korkuları artmaya başladığında ise bu korkuların, modern insanın yaşadığı durumların tehlikeleri ve belirsizlikleri nedeniyle var olduklarına kendisini inandırmaktadır. İnsanların zihinsel olarak çöktüklerini gördüğünde bunların var olan stresli ve gergin koşullar altında beklenen birşey olduğunu düşünmektedir. Yetişkin bir insanın tıpkı bir çocuk gibi davrandığını gördüğünde, insanların bir zaamanlar hayvan olduklarını söylemektedir. Anormal de dahil olmak üzere herşey onun için “normal”dir.

Bu noktayı hayatında hiç düşünmemiş olabilir. Bay Siyah gözlerine sarı gözlükler yapıştırılmıştır. Bu gözlükleri çıkaramaz çünkü bu gözlükleri çıkarmayacaktır. Kördür ve kör olmaktan zevk almaktadır.

Fakat Bay Siyah’ın bu konuda rahat olduğunu düşünmeyin. Bay Siyah gerçek olduğunu bildiği düşünceleri devamlı bastırmaktadır. Vicdanı onu devamlı rahatsız etmektedir. Yüreğinin derinliklerinde Kutsal Kitap’ın onun ve dünya hakkında söylediklerinin doğru olduğunu bilmektedir. Kutsal Kitap’ın varlığını hiç duymamış olsa bile, Tanrı’nın bir yarattığı olduğunu ve Tanrı’nın yasasına itaatsizlik ettiğini bilmektedir (Romalılar 1:19,20 ; 2:14,15). Savurgan oğul babasının evini terkettiğinde, babasının bakışını ve sesini anında aklından silemedi. Domuzların arasındayken bile o bakış ve ses devamlı zihninde canlandı. “Arkadaşlarını” özgürce eğlendirdiği para sanki babasından gelmemiş gibi yaşamak için çok uğraştı. Geçmişinin kendisine hatırlatılmasını istemedi. Yine de geçmişinden uzaklaşamadı. Geçmişini tamamen aklından silebilmesi için devamlı zihnine baskı uygulaması gerekiyordu. Fakat zihnine uygulamaya çalıştığı bu baskı geçmişin anılarını devamlı taze tuttu.

Bay Siyah her gün Tanrı’nın gerçeğini bir yalanla değiştirmektedir. Her gün haksızlıkla gerçeğe engel olmaktadır. Fakat kendisiyle geçirdiği zamanda vicdanını dağılayabilir veya gerçeğe tanıklık eden kişilerin üzerinde bıraktığı etkiden kaçmaya çalışabilir. Fakat gerçeğe tanıklık eden biri olarak asla “kendisinden” kaçamaz.

Bay Siyah’ın vicdanı devamlı olarak kendisine şunları söylemektedir: “Bay Siyah, sen bir kaçaksın. Evinden ve babanın cömert sevgisinden kaçtın. Nankör ve serserisin. Sonunda yargılanmaktan kaçamayacaksın. Baban hala daha seni beslemektedir. Yine de sen onun iyiliğinin zenginliğini, katlanışını ve sabrını hor görüyorsun, Tanrı’nın iyiliğinin seni tövbeye yönelttiğinin farkında değilsin (Romalılar 2:4). Neden üvendireye karşı tepiyorsun? Neden vicdanın sesini bastırıyorsun? Neden Tanrı’nın sana verdiği müthiş zekayı, senin ve çevren aracılığıyla sana konuşan Tanrı’nın sesini susturmak için bir araç olarak kullanıyorsun? Neden evini kaya yerine kumun üzerine inşa ediyorsun? Hiçbir fırtınanın evini vurmayağından emin olabilir misin? Her şeye gücün yeter mi? Her şeyi bilebilir misin? Hiçkimse Tanrı’nın varlığını veya Hristiyanlığın doğru olduğunu bilemez diyorsun. İnsan sonsuz olmadığı için hiçkimsenin bunları bilemeyeceğini söylüyorsun. Buna rağmen Tanrı’nın var olamayacağını ve Hristiyanlığın doğru olamayacağını iddia ediyorsun. Üzerine hiçbir yargının gelmeyeceğini düşünüyorsun. Bunu bilebilmek için herşeyi biliyor olman gerekir. Fakat az önce “öte dünya” hakkında konuşan herkesin bu dünyadaki zamanın varlığına ve şansa dayandığını söyledin. Şansın, bütün insan deneyimlerinin en temel içeriği

olduğunu söylerken o zaman nasıl olur da meydana gelen birşeyin ne olup ne olamayacağını söyleyebilirsin? Bay Siyah kendisine , “ Kesinlikle kendini aptal durumuna düşürdün” demektedir. Gerçek olduğunu bildiğin gerçeğin iddialarını reddediyorsun ve bunu da yalan olduğunu bildiğin yalanlara dayandırarak yapıyorsun. Dairesel mantık yürüten Bay Beyaz değil asıl sensin. Kanıtlarla yüzleşmeyi reddeden Bay Beyaz değil asıl sensin. Mantığı çarmıha geren Bay Beyaz değil asıl sensin.”

Bay Siyah aslında savurgan oğul gibi domuzların yiyeceklerini yiyerek yaşadığının her zaman farkında değildir çünkü bir insan olarak bunu yapmayacağını düşünmektedir. Bay Siyah her zaman aptallığının farkında değildir. Bu nedenle Reformist Hristiyan, Bay Siyah'ın aptal yollarının farkına varmasını sağlamalıdır.

Bununla birlikte Reformist Hristiyan Bay Beyaz kendi öğretisinin zenginliğini bilse ve Bay Siyah'ın Kutsal Kitap denen röntgen aletiyle çekmiş filmlerini ona göstermeye cesareti olsa da bu sefer “dairesel mantık yürütme” ve deneyimler söz konusu olduklarında hiçbir “ortak nokta” bulamama suçlamasıyla başbaşa kalmaktadır. Ayrıca Arminyusçu ise Bay Beyaz'ı, Hristiyanlığı mantıksız ve sokaktaki adamı ikna edemeyecek bir şekilde sunduğu için eleştirecektir.

Bu yüzden durum kötü bir çıkmazın içindeymiş gibi gözükmektedir. Bay Beyaz ve Bay Gri arasında Bay Siyah'la nasıl başa çıkacakları arasında temel bir farklılık vardır. Bay Gri, Bay Siyah'ın çok da kötü birisi olmadığını düşünmektedir. Bay Siyah'la aynı dünyada yaşamının mümkün olduğunu düşünmektedir. Bay Siyah oldukça zor birisidir. En iyi yol ise biraz taviz vermek gibi gözükmektedir.. Politik bir yol olarak en bilgece ve pratik olanı bu gibi gözükmektedir. Diğer yandan Bay Beyaz, Bay Siyah'la kalıcı olarak aynı dünyada yaşamının imkansız olduğuna inanmaktadır. Ona göre Bay Siyah mutlak ve şartsız bir şekilde Mesih'e boyun eğmeye çağırılmalıdır. Kesinlikle biraz taviz verdikten sonra Bay Siyah'ı Mesih'e mutlak olarak boyun eğmeye çağırılmaz birşeydir. Peki ya “dairesel mantık” ve “ortak nokta bulamamak” suçlamaları ne olacaktır?

TUTARLI BİR TANIK

Bu kısımda ilgileneceğimiz soru ise Reform inancına bağlı olanların imanlarını savunurlarken özellikle Reform bakış açısından mantık yürütmeye bağlı olmak zorunda olup olmadıkları sorusudur.

Bu geniş soru, sadece “Kalvinizmin Beş Maddesi” ile sınırlanmamaktadır. Arminyusçular bu görkemli doktrinlere (tamamen bozulmuşluk, şartsız seçim, kısıtlı kefarete, karşı konulamaz lütuf, kutsalların sona kdar dayanmaları) saldırdıklarında biz Kalvinistler bunları çabucak savunabiliriz. Bizler bu beş noktanın direkt olarak Kutsal Yazılar'dan kaynaklandıklarına inanıyoruz. Fakat tartıştığımız konu, herhangi bir Hristiyan doktriniyle ilgili konuda Reformist Hristiyanların tamamen kendilerine özgü bir metod kullanıp kullanmamaları konusudur.

İnsanlar bu soruya kolayca olumsuz bir yanıt verirler. Diğer müjdeciler Hristiyanlarla birçok ortak doktrinimiz yok mudur? Bütün ortodoks Protestanlar Mesih'in kefarete inanmıyorlar mı? Daha da ötesi, ya Kutsal Yazılar'daki en basit gerçekler? Bu basit gerçekler

olduklarından başka bir şekilde nasıl alınabilirler ki? Kim Mesih'in dirilişi gibi bir gerçek konusunda Reform görüşü gibi spesifik bir görüşe sahip olabilir? Eğer diğer müjdesel Hristiyanlarla birlikte Kutsal Yazı'nın belirli gerçeklerini yüzye kabul ediyorsak o zaman nasıl olur da böylesine doktrinleri savunma konusunda farklı bir metoda sahip olduğumuz söylenebilir?

Yine de bu sorulara negatif bir cevap verilemeyeceği basit bir şekilde gösterilebilir. Örnek olarak kefarete doktrinini ele alalım. Arminyanizm'in öğrettiği kefarete doktriniyle Reform teolojisinin öğrettiği kefarete doktrini birbirlerinden oldukça farklıdır. Hem Kalvinistler hem de Arminyusçular Mesih'in bizim yerimize kefarete sağladığını onaylarlar. Fakat Arminyusçu kefarete doktrini "özgür irade" ile renklendirilmiştir. Arminyusçu görüşe göre insan, kendisine sunulan kurtuluşu reddetmek veya kabul etmekte mutlak bir güce sahiptir. Bu da, insana sunulan kurtuluşun sadece bir kurtuluş "imkanı" olduğu anlamına gelir.

Örneklendirmek gerekirse, sizin banka hesabınıza bir milyon dolar yatırdığımı farzedelim. Böylesine bir paranın sizin hesabınızda olduğuna inanmak ve eski halılarınızın yerine evinizi İran halılarıyla döşemek tamamen size kalmış birşeydir. Bu yüzden Arminyusçu doktrine göre insanın kurtuluşu sadece Tanrı'ya değil, en azından bazı alanlarında insana dayanmaktadır. Mesih'in bizler için yaptığı şeyin etkinliği, bizim tarafımızdan yapılan birşeye bağlıdır. Arminyanizm'e göre artık "Tanrı için herşey mümkündür" demenin bir anlamı kalmamaktadır.

Bu yüzden Arminyusçuların Protestanlığı, Roma Katolikliği ile mayalanmıştır. Arminyanizm, Protestanlık konusunda olması gerektiğinden daha az radikal ve daha az tutarlıdır.

Bay Gri, imansız olan Bay Siyah'ı Mesih'in kefarete kazandırma konusunda çok zorlanmamaktadır. Neyin mümkün neyin mümkün olmadığı konusunda Bay Siyah'la ortak bir noktada durabilmektedir. Bay Siyah'la olan konuşmasında Bay Gri'yi dinleyelim:

"Bay Siyah, Mesih'i kişisel kurtarıcınız olarak kabul ettiniz mi? O'nun sizin yerinize çarşıta kefarete sağladığına inanıyor musunuz? Eğer buna inanmıyorsanız kesinlikle sonsuza kadar mahvolacaksınız."

"Peki" der Bay Siyah, "Az önce Bay Beyaz'la aynı konuda konuştuk. İkinizde bu konuda aynı tanıklığa sahipmişsiniz gibi gözüküyor. İkiniz de Tanrı'nın var olduğuna, dünyayı yarattığına, ilk insan Adem'in günah işlediğine ve hepimizin bu ilk adam tarafından işlenen günah yüzünden cehenneme gitmemiz gerektiğine inanıyorsunuz. Bütün bunlar bana çok kadercı geliyor. Eğer söylediğiniz gibi ben bir yaratıksam o zaman kendi kendime sahip olduğum mutlak hiçbir güce sahip olmadığım için özgür değilim. Ve eğer özgür değilsem de sorumlu tutulamam. Bu yüzden eğer cehenneme gideceksem bunun nedeni sizin Tanrı'nızın cehenneme gitmemi önceden belirlemiş olmasıdır. Siz ortodoks Hristiyanlar bütün ahlakı ve insancıl çabaları öldürüyorsunuz. Bunların hiçbirisini kabul etmeyeceğim. Hoşçakalın!"

"Bir saniye" der Bay Gri, büyük bir aceleyle. Bu konuda Kalvinist'le ortak bir nokta yok. Bahsettiğin bu önceden belirleme konusunda seninle aynı fikirde olarak Kalvinist'e karşı çıkıyorum. Tabiki sen özgürsün. Sana sunulan Mesih'in kefarete kabul etmek veya reddetmek konusunda tamamen özgürsün. Mesih'in aracılığıyla gelen kefarete sana sadece bir ihtimal olarak sunuyorum. Sen kendin için bunu bir gerçeklik haline getirmelisin. "İhtimal"ın Tanrı'nın iradesinden daha geniş olduğunu Kalvinist'e karşı söylediğinde seninle aynı

fikirdeydim. Kalvinist’le birlikte asla, “Tanrı’nın meydana gelen bütün olayları baştan sona belirlediğine” bir dakika bile inanmam.

Bunun dışında Dr. J. Oliver Buswell gibi daha ılımlı Kalvinistler bile bizimle aynı fikirdeler. Buswell’in ne dediğine bak: “...yine de ahlaksal seçimlerimiz, bizlerin nihai nedenleri olduğu seçimlerdir.”

“Şimdi anlıyorum” der Bay Siyah, siz Arminyusçular, tarihsel Reform inanç açıklamalarının ve eski Kalvinistler’in önceden belirleme hakkındaki görüşlerine karşısınız. Bunu duyduğuma çok sevindim. Sonsuzluktan beri herşeyin Tanrı tarafından belirlendiği düşüncesi korkunç ve tüyler ürpertici birşey. Eğer herkes böylesine bir öğretiye inansaydı bütün ahlaki kurallara ve terbiyeye ne olurdu? Fakat şimdi siz Arminyusçular “ihtimal”ın Tanrı’nın iradesinden bağımsız olduğu düşüncesinde bize katıldınız. Böylece de bütün iyi insanlar, bütün liberaller ve Karl Barth gibi neo-ortodokslarla birlikte insanın kurtuluşunu mümkün kıldınız.

Tabiki bu ayrıca, kurtuluşu Nasıralı İsa’nın adını hiç duymamış kişiler için de mümkün kılar. Bu yüzden kurtuluş, bu bahsettiğin İsa’nın kefareti kabul etmeden de mümkün olabilmektedir. Tabii ki hiçbir şekilde Kalvinistle birlikte Tanrı’nın bütün ulusların insanların sınırlarını belirlediğini ve aslında bazı kişilerin bu müjdeyi hiç duymamalarını da belirlediğini söylemek istemezsin.

Bunun dışında, eğer “ihtimal” (kurtuluş ihtimali) Tanrı’dan bağımsız ise o zaman cehennemden de korkmama gerek yoktur. O zaman cehennem var olmadığını söylemem gayet doğaldır. Senin de bana hak vereceğin üzere cehennem insanın kendi ahlaki standartlarına göre yaşamakta başarısız olduğu zamanlar kendi vicdanının ona çektiği işkencedir. Bu yüzden rahatımı bozupta Mesih’i şimdi kurtarıcı olarak kabul etmek istemiyorum. Daha çok zamanım var.”

Zavallı Bay Gri. Her şeye rağmen Kalvinist’le birlikte ortak bir noktasının olduğunu söylemek isterdi. Yüreğinin derinliklerinde imansız olan Bay Siyah’ın değil Kalvinist olan Bay Beyaz’ın gerçek dostu olduğunu biliyordu. Fakat Bay Beyaz’ın önceden belirleme doktrinine karşı Bay Siyah’la ortak bir görüş paylaştı ve bu andan sonra geri dönüp Bay Siyah’a karşı Bay Beyaz’la birlikte ortak bir şey savunmadı. Mantıklı olarak söyleyebilecek hiçbirşey kalmamıştı. İmanını savunma metodu, Bay Siyah’ın basit bir şekilde haklı olduğunu kabul etmeye zorladı. Bay Siyah’a neye inanması gerektiği konusunda bir fırsat vermemişti. Bay Siyah, Bay Gri’nin söylediklerinden mantıklı olarak hiçbir zaman Mesih’e ihtiyacı olmadığı sonucunu çıkardı.

Tabii ki Bay Gri’nin gerçekte teolojisinde ve müjdeyi sunuş şeklinde burada anlatılanlardan çok daha iyi olduğu bir gerçektir. Fakat bunun nedeni, Rab’bi gerçekten seven her Arminyusçunun aslında yürekte birer Kalvinist olmasıdır. Nasıl birisi Tanrı’nın yardım edemeyebileceği gibi bir ihtimalin var olduğuna inanırken Tanrı’ya dua edebilir? Her Hristiyan yüreğinde, Tanrı’nın meydana gelen her olayı kontrol ettiğine inanır. Fakat Kalvinistler Tanrı’nın meydana gelen bütün olaylar üzerinde tam kontrole sahip olması konusunda öncelikle imansızlarla aynı görüşe sahip olan Arminyusçularla bu konuda ortak bir noktaya sahip değillerdir ve olamazlardır.

Etkili bir tanıklık için gerekli olan ilk şart savunulan doktrinlerin tutarlı olmasıdır. Tutarlı bir şekilde anlatıldığında Arminyanizm bu tutarlılığı yok etmektedir.

Etkili bir tanıklık için gerekli olan ikinci şart tanıklıkta bulunulan kişinin neden kendi inancını terketmesi gerektiğini ve neden neyi kabul etmesi gerektiğini anlatmaktır. Arminyanizm, bir imansızın neden müjdeyi kabul etmesi gerektiği konusundaki bütün gereklilikleri yok etmektedir. Bir imansız, kendisine inandığı şeyin yanlışlığı gösterilmedikçe neden düşüncesini değiştirsin? İmansız bir kişi, kendisiyle müjdeyi paylaştandan düşüncesinde doğru olduğu izlenimini alıyorsa neden düşüncelerini Hristiyanlık'la değiştirsin? Bu yüzden Calvinist, Mesih'in kefareti konusunda Arminyusçudan daha da iyi bir savunma metoduna sahip olmak zorundadır.

Şimdiye kadar kefaret doktriniyle ilgilendik. Bu da bizi, Tanrı'nın mı ihtimallerin kaynağı olduğu yoksa ihtimallerin mi Tanrı'nın kaynağı olduğu sorusuna yöneltti. Şu ana kadar anlatılanlar bir Arminyusçunun aynı anda var olamayacak bu iki iddiayı aynı anda kabul ettiğini gösterdi. Peki ya kanıtların dünyası? Bana sıklıkla sorulan soru, Hristiyanlığın gerçeklerini savunurken özellikle Reform teolojisine dayanan bir savunma metodunu mu izlediğim şeklindedir. Örnek olarak Mesih'in dirilişini ele alalım – neden aynı gerçek üzerinde bir Calvinist ve bir Arminyusçu ortak bir noktaya sahip olamazlar?

Bir kez daha Arminyusçu Bay Gri, Bay Siyah'ın zilini çalar. Bay Siyah kapıyı açar ve ziyaretçisini içeri alır.

“Bay Gri konuşmasına, “sizin Mesih'i kişisel kurtarıcınız olarak kabul etmeniz konusundaki kaygımdan dolayı tekrar geldim” diyerek başlar. Geçen sefer Mesih'in kefareti konusunda konuştuğumuzda beni derin sulara gömdünüz. Maalesef bir türlü “ihtimal” konusundan çıkmayı başaramadık.

Fakat şimdi elimde size anlatacağım çok daha basit birşey var. İsa'nın dirilişinin, bahsedebileceğiniz herhangi bir gerçek kadar akla yatkın olduğunu size göstermek istiyorum. Bu noktada Bay Gri “ılımlı” bir Calvinist olmasına rağmen inanç savunması konusunda yalnızca Reform görüşün kullanılmasının gerekliliğine karşı çıkan Dr. Wilbur Smith'in sözlerini kullanır: “Dirilişin anlamı teolojik, diriliş gerçeği ise tarihsel bir meseledir. İsa'nın bedeninin dirilmesinin doğası bir gizem olabilir fakat beden mezarda bulunamayaşığı gerçeği tarihsel kanıtlara dayanarak karar verilmesi gereken bir gerçektir.” Diriliş için tarihsel kanıt, bir bilimadamı olarak sizin isteyeceğiniz türden bir kanıttır.

Smith aynı kitapta şunları demektedir: “Yaklaşık bir yıl önce, Rabbimizin dirilişi konusundaki bu problem üzerinde uzun bir süre çalıştıktan ve farklı zamanlarda bu konuda yüzlerce sayfa yazdıktan sonra modern bilimin, hatta psikologların ele alınan konunun gerçekliği hakkında sunulması gereken kanıtların gözle görülen, insan elleriyle dokunulabilen ve duyulabilen kanıtlar olduğu düşüncesiyle karşılaştım. Buna empirik kanıt diyoruz. Dirilişi kaydeden müjde kayıtlarının neredeyse empirisizmin düşünce dünyamızda egemenlik kurduğu günümüz için yazılmış gibi gözükmektedirler.

Smith'in dirilişin gerçekliğini ve anlamını birbirinden ayırması konusunda onunla aynı fikirdeyim. Şimdi senden sadece dirilişin bir gerçek olduğunu kabul etmeni istiyorum. Bu gerçek için bulabileceğin en empirik kanıt dirilişte mevcuttur. Yaşayan İsa, çarmıha gerildikten ve mezara koyulduktan sonra insan elleriyle dokunulmuş ve insan gözleriyle görülmüştür. Tarihsel bir gerçek olarak Mesih'in dirilişine inanmalısın. Mesih'in dirilişine inanmak da kurtulmak anlamına gelir.”

“Fakat bir saniye” der Bay Siyah, arkadaşın Kalvinist Bay Beyaz yine senden bir adım önde. Dün akşam o da buradaydı ve senin az önce bahsettiğin konu hakkında benimle konuştu. Yine de, dirilişin gerçekliği ve anlamı konusunda herhangi bir ayırım yapmadı. En azından, diriliş gerçeğini, anlamını aldığı Hristiyan düşünüşünden ayırmayı bir dakikalığına bile düşünmedi. Tanrı’nın Oğlu İsa Mesih’ten dirilmiş olarak bahsetti. Dünyanın aracılığıyla yaratıldığı ve bugün aracılığıyla korunduğu Tanrı’nın Oğlu’nu dirilmiş olarak bana gösterdi. Ben ona nasıl bu Tanrı’nın ölebileceğini ve tekrardan ölümden dirilebileceğini sorduğumda bana Tanrı’nın ölüp dirilmediğini fakat üçlülüğün ikinci kişisinin insan doğası alıp bu insan doğasında öldüğünü ve dirildiğini söyledi. Kısacası, diriliş gerçeğini kabul ederek ayrıca üçlülük olan bu Tanrı’nın bütün bu abrakadabralarını da kabul etmemi istedi. Senin de benden aynı şeyi yapmamı isteyeceğinden şüpheleniyorum.

“Hayır, hayır” der Bay Gri, “Bu konuda Kalvinist’e karşı seninle tamamen aynı fikirdeyim. O’na karşı seninle aynı ortak noktadan hareket ediyorum. Ben de gerçeği sistemden ayırıyorum. İhtimalin, Tanrı’nın iradesinden ayrı olduğu konusunda Kalvinist’e karşı seninle aynı düşüncede değil miydim? Aynı şekilde bütün gerçeklerin Tanrı’nın planından ayrı olarak meydana geldiğine inanıyorum. Kalvinistlerin aksine biz Arminyusçular seninle nötr bir temelde konuşuyoruz. Seninle konuşurken, Hristiyanlığın gerçekleri konusunda bu gerçeklerin asıl anlamlarına girmeden bunların nasıl gerçekleştiklerini konuşmak isterim.

“Bay Beyaz’ın buraya gelip seni iman ettirmeye çalışmasını düşündürmek beni güldürüyor” diye devam eder Bay Gri. Zavallı arkadaşım devamlı dairesel bir şekilde mantık yürütüyor. Sanırım önceden belirleme doktrinine uyan tek şey bu dairesel mantık yürütmedir. Bay Beyaz devamlı bütün gerçeklerin o şekilde olmalarının nedeni Tanrı’nın planından kaynaklanmalarıdır demektedir. Ayrıca Bay Beyaz, “O zaman her gerçek, tamamen gerçek olarak tanımlanabilmeleri için bir gereklilikten kaynaklanırlar ve Hristiyan düşünüşünde bunun anlaşılması için bunların da Tanrı’dan oldukları kabul edilmelidir” der. Modern bir bilimadamı ve filozof olarak senin böylesine korkunç bir mantık yürütmeyi kabul edemeyeceğini tamamen anlıyorum.

Arminyusçu Hristiyanlar olarak keskin bir şekilde dirilişin tarihsel gerçekliğini ve ruhsal anlamını ayırıyoruz. Senden tek istediğim dirilişi tarihsel bir gerçek olarak kabul etmen. Senden özgürlüğünle ve “bilimsel metodla” tam bir tutarlılık içinde olmayan hiçbirşey yapmanı istemiyorum.

“Bu harika” diye cevap verir Bay Siyah. “Zaten her zaman Kalvinistlerin asıl düşmanımız olduklarını hissetmişim. Fakat geçen gün gazetede bazı Kalvinist kiliselerin veya bireylerin Arminyusçularla ortak bir çalışma içerisinde olmayı teklif ettiklerini okudum. Müjdenin aslında cehennemden kurtulmak ve cennete gitmekle ilgili olduğunu düşünürdüm. Modernistler ve Karl Barth gibi neo-modernistlerin böylesine yabancı spekülasyonlarla tarihin gerçeklerini bağlantılandıklarını biliyordum. Fundamentalistlerin İsa’nın ölümü ve dirilişi gibi tarihsel gerçekleri cehenneme veya cennete gitmekle sınırlandırdıklarını düşünüyordum. Her ne kadar bir fundamentalist olsan da liberaller ve neo-liberaller gibi tarihsel gerçekleri Hristiyanlık diye düşündüğüm böylesine rasyonalistik bir sistemden ayırmana çok sevindim.

Bay Black konuşmasına şöyle devam eder: “Geleneksel teolojik sistemden ayrı olarak İsa’nın dirilişini kabul etmeye gelince, bunun için hiç de gönüllü değilim. Gerçeği söylemek gerekirse, bazı zamanlar dirilişi tarihsel bir gerçek olarak kabul ediyorum. Bunun için elimizdeki deliller çok fazla. Garip bir evrende yaşıyoruz. Her gün çeşitli “mucizeler”

olmakta. Evren bu konuda çok “açık”. Bu yüzden neden orada burada başka dirilişler olmasın?

Bay Gri bu noktadan konuşmasına devam etmek ister. Müjde için Kalvinistle aynı ortak noktada olduğu noktalardan konuşmak istemektedir. Fakat artık çok geçtir. Elinde sunabileceği hiçbir ortak nokta kalmamıştır. Tekrardan aynı anda farklı yönlerde dört nala koşturmayı denemiştir. Yine tanıklığının sahip olmasını istediği bütün güvenilirliği ortadan kaldırmıştır. Tekrardan Bay Siyah’ın imansız mantığını haklı çıkarmıştır.

Asıl olarak bir Arminyusçu Mesih’in dirilişine tanıklık etmesi konusunda burada anlatıldığı durumdan çok daha iyidir. Fakat daha önce söylediğim gibi bunun nedeni içten bir Hristiyan olarak bütün Arminyusçuların aslında yüreklerinde bir Kalvinist olmalarıdır. Fakat tanıklık etmek yürekle ilgili olduğu kadar akılla da ilgilidir. Eğer dünya Hristiyan imanını konusunda kendisiyle tutarlı bir tanıklık duymak zorundaysa bu tanıklığı vermesi gereken Kalvinisttir. Eğer Hristiyan imanının her bir noktasını savunmakta Reform metodu gibi farklı bir metod yoksa o zaman bir imansız kendi inancını neden bırakması ve Rab İsa Mesih’i kişisel kurtarıcısı olarak neden kabul etmesi gerektiğini söylemenin açık hiçbir yolu yoktur. Tabii ki Arminyusçular tarafından yapılan şeyler için minnettar ve mutluyuz. Her ne kadar Hristiyanlığı tanıtmakta tutarsız olsalar da bu konuda mutlu olmamızın nedeni sıklıkla müjdenin gerçeğinin insanlara parlaması ve bunun aracılığıyla kurtulmalarıdır.

KUTSAL YAZI’NIN OTORİTESİ

“Fakat bir kimse öteki dünya hakkında nasıl herhangi bir bilgiye sahip olabilir?” diye sorar Bay Siyah.

Bay Gri, “Tabii ki” diye cevabına başlar. “Tıpkı geometrideki gibi mutlak bir gerçeklik istiyorsan Hristiyanlık bunu sana sunmaz. Sana sunabileceğimiz tek şey, “mantıklı olasılık”tır. Bir dakika önce Mesih’in ölümü hakkında konuşurken dediğim gibi Hristiyanlık doğası gereği geometrik bir kesinlikle gösterilemeyen tarihsel gerçekler üzerine kurulmuştur. Tarihin bütün alanlarını belirleyen zaman ve mekanla sınırlı olan evrenin kompleksliğidir. Eğer bir bilimadamı kendi empirik araştırmasında mantıklı olasılıkların ötesine geçemiyorsa neden bir Hristiyan daha fazlasını iddia etsin ki? Mesih’in ölümü hakkında doğru olan neyse Mesih’in dirilişi hakkında da doğrudur.

Bu şekilde konuşarak Bay Gri, tekrardan Bay Siyah’la ortak bir nokta bulmaya çalışmaktadır. Bay Siyah için tarih, sonsuza kadar uzanan ve dipsiz bir şans okyanusunda yüzmektedir. Bu yüzden onun için olamayacak herhangi birşey yoktur. Tanrı’nın Oğlu olarak İsa Mesih’in ölümünün ve dirilişinin bu Şans’ın rahminden çıkmadığını kim bilebilir? Tanrı’nın kendisi bile bu Şans diyarında yaşıyor olabilir. İşte o zaman Tanrı, bizden “tamamen başka” olabilir ve Tanrı’nın tarihteki esini ancak o zaman tamamen eşsiz olabilir.

Arminyusçu, bir imansızın tarih hakkındaki anlayışını belirleyen bu Şans felsefesine karşı çıkmamaktadır. İmansızın, Tanrı’nın varlığının muhtemelliğini ve Mesih’in dirilişinin kanıtlarını kabul etmesi konusunda o kadar isteklidir ki, gerekli olduğunda kendis kendi

felsefesini imansız kişinin felsefesiyle değiştirmeye hazırdır. İmansız gibi içten bir şekilde “empirik” olmaya istekli olarak Hristiyanlığın bütün gerçeklerini Şans’ın dipsiz çukuruna atabilir. Veya bunun yerine bütün bu gerçekleri imansızca atıp, onun bu gerçekleri Şans’ın dipsiz çukuruna atmasını isteyebilir.

Tabii ki bu, Wilbur Smith, Edward J. Camel ve J. Oliver Buswell gibi kişilerin yapmak istedikleri en son şeydir. Fakat imansızın “kanıt ve gerçek” anlayışını belirleyen Şans felsefesine karşı çıkmayarak aslında bunu yapmaktadırlar.

Arminyusçu teolojiye inanan birisinin böylesine bir yaklaşıma sahip olması kaçınılmazdır. Arminyusçu özgür irade görüşü “ihtimalin” Tanrı’nın üzerinde olduğunu varsayar. Fakat Tanrı’nın üzerinde olan bir ihtimal basitçe şanstın başka bir şey değildir. Şansla çevrilmiş bir Tanrı, bir otorite olarak konuşamaz. Konuşabileceği tek şey dipsiz bir vakum olacaktır. Sesi duyulamaz. Eğer Tanrı Şans’la çevriliyse, O’nun yarattığı insanlık da Şans’la çevrilidir. O zaman bu insanlar bir vakumun içerisinde ne kendi seslerini ne de diğerlerinin seslerini duyamadan yaşıyor olurlardı. Bu şekilde de kanıtları da dahil olmak üzere bütün tarih anlamını yitirirdi.

Reformist bir Hristiyan olan Bay Beyaz’ın, Bay Siyah’a söylemesi gereken budur. Mesih’in dirilişini veya tarihsel Hristiyanlığın herhangi bir gerçeğini sunmakta Bay Beyaz, bu gerçekleri Kutsal Kitap’ta yetkiyle anlatıldıkları şekilde açıklamalıdır. Bay Siyah tarihi gerçekleri Kutsal Kitap’ta anlatıldıkları şekilde almadığı sürece tarihle dalga geçtiğini fark etmek zorundadır.

Eğer tarih Bay Siyah’ın varsaydığı şekilde olsaydı o zaman “herhangi bir şey” tarihte meydana gelebilirdi ve işte o zaman “hiçkimse” olabilecek şeyler hakkında bir bilgiye sahip olamazdı. Hiçkimse bir şeyin diğer bir şeye göre meydana gelmesinin daha olası olduğunu söyleyemezdi. Önde gelen skeptiklerden birisi olan David Hume, “Eğer düşünce sisteminizde Şans’a herhangi bir yer verirsiniz o zaman olasılıklardan da bahsedemezsiniz. Hiçbir hipotez gerçekler ve kanıtlar konusunda diğer bir hipoteze göre daha anlamlı veya bağlantılı olamaz. Tanrı Mesih’i ölümden diriltti mi? Belki diriltti. Jüpiter gezegeni Mesih’i ölümden diriltti mi? Belki diriltti. Gerçek nedir? Kimse bilemez. Eğer Bay Siyah haklı olsaydı, evrenin durumu işte böyle olurdu.

Arminyusçuya göre Hristiyanlık mantıksal olasılıklardan daha da büyük bir iddiada bulunmadığı için Hristiyanlığın yalnızca olasılıklarla çürütülemeyeceği söylenemez. “Belki de kaybımız aslında kazancımızdır.” Olasılık sözcüğü Şans düşüncesine dayandığı sürece kim Hristiyanlığa karşıt olan bir gerçeğin Hristiyanlığı destekleyen bir gerçektir daha “olası” olup olmadığını söyleyebilir. Bu temelde, doğa ve tarih boş bir sayfayı taramaktan daha da yararlı olmayacaklardır.

Şans felsefesini kabul ederek ve günlük olarak gözlemlediğimiz nesnelere arkalarında ne olduğunu kimsenin bilemeyeceğini söyleyerek Bay Siyah ayrıca Hristiyanlığın bu konudaki görüşünün de yanlış olduğunu söylemek zorundadır.

Eğer size dolapta siyah bir kedi olduğunu söylersem ve siz de bana buna karşılık olarak dolabın içinde ne olduğunu kimse bilemez dersiniz aslında bana hipotezimde yanlış veya hatalı olduğumu söylemiş olursunuz. Bu yüzden Bay Siyah’a Tanrı’nın var olduğunu söylediğimde bana, hiçkimse öte dünyada ne olduğunu bilmediğimden söylediğimin doğru olabileceğini nazik bir şekilde söylediğimde aslında hipotezimde yanlış olduğumu

söylemektedir. Düşündüğü tanrı, kolay bir şekilde dolapta yaşayabilen bir tanrıdır. Fakat Kutsal Yazı'nın Tanrısı bir dolaba sıkıştırılmaz.

Tanrı ve O'nun Mesih'i hakkındaki iddialarla yüzleştirildiğinde Bay Siyah'ın cevabı temel olarak şöyle olmaktadır: “Bunu hiçkimse bilemez – yine de senin hipotezin tamamen yanlış, benimki ise tamamen doğrudur! Hiçkimse Tanrı'nın varlığını bilemez fakat Tanrı'nın var olmadığını ve sadece Şans'ın var olduğunu bilebilir.

Bay Siyah, Tanrı var olamaz ve Hristiyanlık gerçek olamaz diyerek bu evrensel iddiasında bulunduğu kesinlikle sağlam bir temele dayanmak zorundadır. Üzerinde durduğu sağlam bir kaya mıdır? Hayır, tam tersine suyun üzerinde durmaktadır. Kendi deneyimlerine dayanmaktadır. Fakat bu deneyim, kendi varsayımıyla şanstın başka bir şey değildir. Böylece şansa dayanarak mantıklı bir kişi edasına bürünmekle daha önce hakkında hiçbir şey söylenemeyeceğini söylediği “öteki dünya”da neyin olamayacağını iddia etmektedir.

Tabii ki Bay Siyah'ın yaptıkları kendisine mantıklı gelmektedir. “Tabii ki” der, “mantıklı bir kişi kendisine sorulduğunda deneyimleri hakkında sistematik bir bağdaşıklıkla sahip olmalıdır.” Bu yüzden tutarlılık yasasıyla uyumlu olmayan hiçbir şeyi doğru olarak kabul edemez. Tanrı'nı belirsizlik dünyasındaki “ötede” bıraktığın sürece ona kendi istediğin şekilde tapınabilirsin. Fakat Tanrı'nın kendisini yaratılıştaki, ilahi takdiriyle ve Kutsal Yazı'da açıkladığını iddia eder etmez bu açıklamayı derhal mantıksal bağdaşıklık prensibiyle sınırlarım.

“Ve bu teste göre sizin doktrinlerinizin hiçbirisi kabul edilemez. Hepsisi içerisinde bir çeşit çelişki barındırmaktadırlar. Eğer sizin Tanrı'nız sonsuz ise o zaman benim deneyimlerimin dışında kalmaktadır ve bilinemez olan “öte dünyada” yaşamaktadır. Fakat eğer dünyayla herhangi bir ilişkisi varsa tamamen dünyanın içerisinde olmalıdır. Benim dünyamla veya benimle alakalı olan herhangi bir ilişkiden bahsederseniz sizin Tanrı'nızı tamamen anlamak zorundayım. Tanrı'nın sonsuz ve değişmez olduğu fakat yine de yaratılış ve ilahi takdir doktrinlerinizle dünyayla ilişkide olduğunu söylemeniz tamamen çelişkilidir.”

“Tanrı'nızı kabul edebilmem için” diye devam eder Bay Siyah, “Karl Barth'ın O'na yaptığını yaparak ortodoks teologların ona atfettikleri bütün sıfatlardan Tanrı'yı soyutlayarak kendisine tamamen karşı gelebilmesine olanak tanımalısınız. Ancak böylesine bir Tanrı bütün deneyimlerimi uyum içerisinde bir araya getirebilir. Eğer en basit hipotez olarak şanstın kaynaklanan deneyimlerimi bir düzene oturtabileceğim böylesine bir Tanrı sunabilirsiniz işte o zaman tutarlılık yasası yerine gelmiş olur. Mantıklı bir kişi olarak bundan daha azıyla tatmin olamam.”

Bütün bunlar ayrıca, şans felsefesini seven, belirsizliğe bel bağlayan Bay Siyah'ın zaman zaman kadenci olduğu anlamına gelir. Bu da, irrasyonel, “öte dünyada” ne olacağını kimsenin bilmediğini söyleyen Bay Siyah'ın aynı zamanda ateşli bir şekilde rasyonel olmak istediğini söylemektir. Onun için “olabilecek şeyler”, sadece mantık aracılığıyla “olmak zorunda olan şeyler” olarak belirlediği şeylerdir. İlk başta her şeyin var olabileceğini iddia edebilir, bunu söylediğinde ise aynı anda aslında hiçbir şeyin var olamayacağını ve insanın kendisinin derin bir şekilde bilebileceğinden başka hiçbir şeyin insan için bir anlamının olmadığını söylemektedir. Bu yüzden Bay Siyah için Hristiyanlığın Tanrı'sı var olamaz. Onun için yaratılış doktrini doğru olamaz. Doğa ve tarih aracılığıyla herhangi bir Tanrı esininden bahsedilemez. Mesih'in dirilişi gibi bir şey asla var olamaz.

Fakat garip bir şekilde Bay Siyah, Tanrı var olamaz ve Mesih'in dirilişi bir gerçek olamaz dediğinde ve aynı anda bütün bunların olabilme ihtimallerinin var olduğunu söylediğinde aslında kendisiyle çelişmektedir. Çünkü kendi metoduyla tutarlı olabilmesi için herhangi bir gerçek hakkında iddia ettiği her bir tanımda kendisiyle çelişmek zorundadır. Eğer bunu yapmazsa ya şans felsefesini ya da kader felsefesini terketmek zorunda kalacaktır. Ona göre karşılaştığı her gerçeğin iki içeriği vardır: şans ve kader, yani tamamen bilinen ve tamamen bilinmeyen. Böylece insan, Tanrı'nın kendilerine O'nun düşüncelerini birer yaratık olarak izlemeleri için verdiği düşünüş araçlarını O'nun var olamayacağını ve kendisini dünyaya açıklayamayacağını ispatlamak için kullanacakları araçlara çevirmektedir.

Bay Beyaz Bay Siyah'la görüştüğü zaman bu konuyu açıklayacaktır. Bay Siyah'ın metodolojisinin hiçbir gerçeği veya gerçek grubunu kendisine mantıklı kılamayacağını söyleyecektir. İşte Bay Beyaz'ın Bay Siyah'la olan konuşması:

“Bay Siyah, sizin temelimize göre hiçbir gerçek bir diğerinden ayırt edilerek tanımlanamaz. Çünkü buna göre bütün gerçekler devamlı kendilerinin zıtlarına dönüşeceklerdir. Aynı anda hiçbirşey tam olarak değişmez. Tanrı dünyanın bilgeliğinin saçma olduğunu göstermedi mi? Açıkça gösterdi. Tamamen açık olmasına rağmen bu noktayı göremeyeceğinizi biliyorum. Kendi gözlerinizi görmemek için kapattığınızı biliyorum. Bu şekilde görebilme yeteneğiniz ayrıca sizin görme isteğinizdir. Tanrı'dan bu konuda bağışlanma dileyin ve tövbe edin.

Fakat bu mantık konusunda Arminyusçu'nun Bay Gri'ye yaklaşımı nasıl olacaktır? Kanıtlar ve gerçekler konusunda ne yaptıysa aynı şeyi yapacaktır. Bay Gri tekrardan Kutsal Kitap'a başvurmanın ve Kutsal Kitap'ın içeriği gibi bu fikrin de tamamen mantığa uygun olduğunu söyleyerek Bay Siyah'ı memnun etmeye çalışacaktır. Şimdi de imansızla konuşmasında Bay Gri'yi dinleyelim:

“Tutarlılık yasaının geçerliliğini varsaymadan anlamlı olarak hiçbirşeyin söylenemeyeceği konusunda haklısın. Muhafazakarlar hararetle otorite kavramını savunmaktadırlar. Fakat elimizdeki otoritenin kanıtlarını tetkik etmeden kim doğru olanı yanlıştan ayırabilir ki?... Sistematik bir tutarlılığın yardımı olmadan bütün yapabileceğimiz kura çekmek ve yazı tura atmaktan ibaret olacaktır. Kutsal Yazılar bize ruhları ayırt etmemizi söylemektedir (1. Yuhanna 4:1) bu yalnızca gerçek standartlar uygulanarak yapılabilir. Tanrı yalan söyleyemez. Bu yüzden O'nun otoritesi ve bununla bağlantılı olan gerçeği her aaman birbirleriyle örtüşürler. Kör otorite değil gerçek, ancak bizi körlerin kör izleyicileri olmaktan korur.

“Kendi vahiylerini getir” diye devam eder Bay Gri. “Çelişki yasasıyla ve tarihin kanıtlarıyla uyumlu olsunlar ki rasyonel adamın değerlendirmelerini haketsinler. Aristoteles'in “Metafizik” adlı eserinin dördüncü kitabını reddeden herhangi bir teoloji kendi yıkımını hazırlayacak kadar büyüktür. Pavlus, çarmıha gerilmiş Mesih'in gerçekten bir aptallık olduğunu öğretseydi beden alış gerçeğine inanmanın da bir delilik olduğunu söylerdi.”

“Bu kesinlikle çok iyi bir haber” der Bay Siyah. Modernistlerin de bizimle birlikte, her türlü araştırmada en son referans olarak deneyimi almamız gerektirdiği konusunda hem fikir olduklarını biliyordum. Doğanın kanıtlarını ve tutarlılık yasaının gerçeklerini üretebilmek için ve gerçeklerin kaynağını bulmak için şans başlangıç noktası almamız gerektiğini biliyordum. Ayrıca ünlü neo-ortodoks teolog Karl Barth'ın da hem bizim

irrasyonel şans felsefemizi hem de rasyonel mantık felsefemizi tatmin edebilmesi için tarihsel Hristiyanlığın Tanrısı'nı tekrardan yarattığını iliyordum. Fakat şimdiye kadar aynı şeyi yapmaya istekli olan ortodoks imanlıların var olduğunu hiç bilmiyordum. Fakat sen beni daha önce de şaşırtmıştın. Benim kabul edebilmem için diriliş gerçeğini şans diyarına atmakta çok istekliydin. Bu yüzden tutarlılık yasasının Tanrı'yadeğil de insana bağlı olduğunu söyleyebileceğini tahmin etmeliydim.

Şimdi sadece fundamentalist Arminyusçuların değil aynı zamanda Buswell, Carnell ve Smith gibi daha ılımlı Kalvinistlerin de tanrısal vahyi, tanrısal vahiyden tamamen bağımsız olan bir prensiple test etmeye istekli olduklarını gördüğüme çok ama çok seviniyorum. Yakında tamamen bizim tarafımıza geçmek zorunda kalacaklarını görmeleri sadece an meselesidir.

“Normal Kalvinistler'den hoşlanmıyorum”. Fakat kendi bakış açılarına göre tamamen haklılar. Bay Beyaz, benim Tanrı'nın bir yaratığı olduğumu iddia etmektedir. Bütün gerçeklerin Tanrı tarafından yaratıldıklarını ve Tanrı'nın ilahi takdiri tarafından kontrol edildiklerini söylemektedir. Bütün insanlığın temsilcileri olan Adem'de günah işlediklerini ve bu yüzden benim ruhsal olarak kör, ahlaksal olarak ise sapkın olduğumu söylemektedir. Bütün bu söylediklerinin ve daha da fazlasının Kutsal Yazı'nın mutlak otoritesinden kaynaklandığını ve benim bu otoriteye ihtiyacım olduğunu ve bu otoriteden başka hiçbir şeye ihtiyacım olmadığını söylemektedir. İddia ettiği şekliyle Kutsal Yazılar'ı herşey için yeterlidir ve son söze sahiptirler. Bütün herşey Bay Beyaz'a göre Kutsal Yazılar'ın ışığında oldukça açıktır.

“Bütün bunlar bana düz tarihsel Protestanlık gibi geliyor. Entellektüel anlamda Kalvinist'i bu otorite konusunda anlayabilirim. Fakat seni anlayamıyorum. Benden aynı anda farklı iki şeyi yapmamı istiyorsun. Eğer Kutsal Yazı'nın otoritesine inanıyorsan neden insan, gerçek ve mantık da dahil olmak üzere herşeyi ona göre açıklamıyorsun. Eğer senin otoritene göre yaşamamı yani insanlığın deneyimlerine göre yaşamamı istiyorsan neden Kutsal Kitap'ı mutlak otorite olarak görme fikrinden kurtulmuyorsun?

“Herşeyi tarihin kanıtlarıyla ve tutarlılık yasasıyla test eden rasyonel adam fikrinde kesinlikle benimle ortak bir noktaya vardın. Eğer bu fikri doğru bir şekilde savunmaya devam edersen kesinlikle kendi düşüncen ve benim düşüncem arasında bir birleşmeyi başarabileceksin. Senin ve benim, Tanrı'nın ve insanın düşünceleri arasındaki bu birleşmenin nedeni insanla tamamen aynı olan bir Tanrı ve Mesih'e sahip olmandır.

Bunun ödenmesi gereken ağır bir bedele olduğunu düşünmüyor musun Bay Gri? Tabii ki kendi Tanrı'nı evrenin içine sürüklemek istemediğini biliyorum. Mesih'ini tekrardan çarmıha germek istemediğini biliyorum. Peki o zaman bu iki düşünce arasındaki duraksama neden? Ben Hristiyanlığa inanmıyorum ama eğer inanıyor olsaydım Bay Beyaz'la birlikte olurum.”

TANRI'NIN VARLIĞI İÇİN KANITLAR

Bay Siyah, Kutsal Yazı'ya koşulsuz bir itaatin ne kadar mantıksız olduğu konusunda Bay Beyaz'a karşı çıktığında Bay Gri başını sallayarak "mantıklı bir insanın" Kutsal Yazılar'ın güvenilirliğini mantıkla test etmek için her türlü hakka sahip olduğunu söyler. Kutsal Kitap Tanrı'nın bazı insanları kurtuluş için seçtiğini söylediğinde bunun nedeninin Tanrı'nın mantıksal doğasına uyması olduğunu söyler. Bay Siyah, Kutsal Yazı'ya koşulsuz bir itaatin ne kadar mantıksız olduğu konusunda Bay Beyaz'a karşı çıktığında Bay Gri başını sallayarak, eşsiz insan doğasının Kutsal Yazı'nın içeriğini deneyimlere göre test etme konusunda her türlü hakka sahip olduğunu söyler. Kutsal Kitap Tanrı'nın meydana gelen her olayı kontrol ettiğini ve önceden belirlediğini söylediğinde bunun nedeninin insanın "özgür doğasıyla" uyum içerisinde olması olduğunu söyler. Tanrı insanı yaratmış ve özgürlüğünü paylaşmasını sağlamıştır, insan bu şekilde Tanrı'nın varlığına benzemekte ve bu doğaya ortak olabilmektedir.

Peki ya doğal ve genel vahiy kavramlarına ne demeli? Burada Bay Gri'nin ve Bay Beyaz'ın gereklilikleri arasında hiçbir farkın olmadığını söyleyeceksin. Bu noktada hiçbir yasa ve hiçbir vaat yoktur çünkü sadece doğanın gerçekleri vardır. Yasa ve vaat konusunda herhangi bir koşuldansa nasıl bahsedilebilir ki? Pek Tabii ki burada Bay Beyaz "Kalvinizmin Beş Noktasını" unutabilir ve Bay Gri'ye katılarak Bay Siyah'a bu dünyanın resim galerisini göstererek onlarla birlikte "Doğanın korosunun bütünü Yaratıcısını öven bir ilahi söylemektedir" diyebilir.

Bir süreliğine Bay Beyaz'ın "beş noktayı" unuttuğunu varsayalım. "Tabii ki" der kendi kendine, "Bay Siyah'a Tanrı'nın yarattığı doğanın harikalarını gösterme konusunda Bay Gri'ye katılmanın hiçbir yanlış noktası olamaz. Sonuçta aynı Tanrı'ya inanıyoruz değil mi? İkimizde Bay Siyah'a, sonuçta Tanrı'ya inanması için yaratılış gerçeğini göstermek istiyoruz. Bay Siyah, "gördüğüm hiçbirşeyde bir anlam göremiyorum ve daha önce olduğu gibi hala kafam karışık ve korkmuş olarak yaşamaya devam edeceğim" dediğinde Bay Gri'yle birlikte onu Mt. Wilson'ın gözlem evine çıkarıp yıldızlarla dolu gökyüzünü incelemesini sağlayabiliriz. Doğa bilimleri için bilgi kaynağı herkese verilmiş olan "Doğa Kitabı"dır. Kutsal Yazılar'ın kendisi bile doğada, Söz'ün gözlükleriyle görülemeyen ve görülmemeyen bir ışığın olduğunu söylemiyorlar mı? Eğer durum böyle olmasaydı, Kutsal Yazı içlerinde sadece doğanın ışığının var olduğunu söylediği kişilerin özürlerinin olmadığını nasıl söyleyebilirdi?

Böylece üç adam, Bay Siyah, Bay Beyaz ve Bay Gri oraya buraya yolculuk ederler. Bay Gri ve Bay Beyaz konukları olan Bay Siyah'ın bütün harcamalarını ve masraflarını karşılamakta anlaşılır.

İlk olarak yıldızları gözlemleyebilmek için Mt. Wilson'ın gözlem evine giderler. "Ne kadar mükemmel, ne kadar yüce" der Bay Gri. Teleskopla gözlemlerini bitirdiklerinde mikroskoba geçerler. "Dünyanın harikaları"na yakından bakma fırsatını edinirler. Ayın yüzeyinden dünyayla konuşan astronotların seslerini dinlerler. Bu serginin bir türlü sonu gelmemektedir ve Bay Siyah'da yorgunluk belirtileri baş göstermektedir. Böylece üç adam, plajda dinlenmeye giderler.

Bay Siyah'tan bir cevap beklerlerken Bay Gri, birisinin kaybettiği bir saat bulur. Saati elinde tutarak Bay Siyah'a: "Etrafına bir bak, dünyanın tamamını ve her bir parçasını düşün. Bulacağın tek şey, içinde daha küçük parçalara bölünmüş, bu parçaların aralarında alt parçalara bölündüğü dev bir makinadan başka birşey göremeyeceksin." Bu makinanın parçaları birbirlerine o kadara uyumlu bir şekilde tutturulmuşlardır ki onlar üzerinde düşünen

bir kimse hayranlık içinde kalmaktadır. Her ne kadar daha büyük özelliklere sahip olsa da doğanın Yazarı bir şekilde insan aklına benzemektedir.

“Şimdi Bay Siyah, üzerinizde gereksiz bir baskı yaratmak istemiyorum. Kendi ihtiyaçlarınızı siz daha iyi bilirsiniz. Fakat mantıklı bir varlık olarak bu gerçekleri Tanrı’ya inanmak için anlayabileceğinizi düşünüyorum. Tanrı’nın var olması yüksek bir ihtimal değil mi?”

Sizden şimdi Hristiyan olmanızı istemiyorum. Herşeyi adım adım yapalım. Bahsettiğim şey “Doğanın Kitabıdır”. Eğer bir Tanrı varsa, bu Tanrı’nın bir Oğlu varsa ve bu Oğul ayrıca kendisini açıklamışsa şu anda O’na inanman Baba’ya inanmaktan daha da zor gibi gözükmektedir. Fakat şimdi senden, herhangi bir filozofun veya bilimadamının kabul edebileceği gibi bu dünyanın ötesinde bir Tanrı’nın var olduğunu destekleyen bir çok kanıtın var olduğunu kabul etmeni istiyorum. Elimdeki bu saati görüyor musun? Peki bu saatten daha yüksek bir gücün bu saati yapmış olması ihtimali çok yüksek değil mi? Bir saatin amacının ne olduğunu biliyorsun. Doğanın ihtişamının da bir tanrıya hizmet etmesinin ihtimali de çok yüksek değil mi? Geriye baktığımızda doğal olarak bu dünyanın ve bu dünyadaki herşeyin nedeni olan bir Tanrı’ya yönlendiriliyoruz, ileri baktığımızda da bu dünya için bir amacı olan bir Tanrı’yı düşünmeye yönlendiriliyoruz. Evrenin içeriğini gözlemlediğimiz kadarıyla kendin için kabul ettiğin prensiplere karşı olmayacak bir şekilde Tanrı’ya inancın doğru olabileceğini görüyorsun. Peki neden bir teist olmayasın ki? Kazanan tarafta olmak istersin değil mi? Bütün evren teizme oy vermektedir.”

Bay Gri açık bir şekilde ciddi ve güzel olan konuşmasını bitirdiğinde Bay Siyah oldukça düşünceli görünüyordu. Bay Siyah oldukça kibar birisiydi. Kendisine gösterilen onca cömertlikten sonra bu iki arkadaşını üzmemek düşüncesinden hoşlanmıyordu. Fakat dürüst bir şekilde kendi inancıyla arkadaşlarının inancı arasında herhangi bir temel farklılık göremiyordu. Bay Siyah, teizme inanmayı reddetti. Bunun yerine şu şekilde konuştu: “Evrendeki mantıksal kanıtlardan ve amaçlardan bahsettin. Bu rasyonelliği veya amacı sana göre bu dünyada bir amacı olan ve bu evrenin ötesinde olan mantıksal bir varlığa atfettin. Fakat Tanrı’nın arkasında onu açıklayacak kim vardır? Senin tanımınla Tanrı’n ne mutlak ne de kendisine yeterlidir. O’nun “muhtemelen” var olduğunu söylüyorsun, bu da O’nun var olabileceği anlamına gelir. Olasılık, ihtimallere dayanmaktadır. Evrenin gerçeklerini inceleme konusunda herhangi bir bilimadamının daha açık fikirli olması gerektiğini düşünüyorum. Bu yüzden bu bilimadamı, herhangi türden bir gerçeğin var olabileceğini varsaymakla başlamalıdır. Bu çok önemli konuda benimle aynı fikirde olduğunu görmek beni sevindirdi. İkimizde inanabileceği tek tanrı var olabilecek veya var olamayacak bir tanrı olmalıdır. Diğer bir deyişle, hiçbirimiz var olamaması imkansız olan bir tanrıya inanmayız veya inanamayız. Siz Hristiyan teistlerin ancak bu türden, kendisine yeterli ve böylece varlığının gerekli olduğu bir Tanrı’ya inandığınızı düşünüyordum.”

Bu süre zarfında Bay Beyaz, yerinde kıvrınmaktadır. Kendi teolojisinin Tanrısı’nı, Kutsal Yazı’nın her şeye hakim olan Tanrısı’nı, Bay Gri’nin söylediklerine karşı sessiz kalarak sattığını farketmeye başlar. Aniden Bay Siyah’ın haklı olduğunu hisseder. Ya Tanrı olasılık fikriyle açıklanabilir ya da olasılık fikri Tanrı’nın kendisiyle açıklanabilir. Bir kişi sadece Kutsal Yazılar temelinde, tarihsel Reform teolojisiyle birlikte Tanrı’nın ve sadece ve yalnızca Tanrı’nın belirlediklerinin muhtemel olduğunu söyleyebilir ya da bütün Hristiyanlık dışı düşünce sistemleriyle olasılık veya ihtimal düşüncesinin Tanrı’yı kuşattığını söyleyebilir. Fakat bir dakikalığına Bay Siyah tamamen afallamıştı ve hiçbirşey söyleyemedi. Böylece Bay Siyah aşağıda söylediği sözlerle şu sonucu çıkarmıştı:

Beni hoşnut etmekteki çabalarınızla, ihtimal ve olasılıklar konusundaki varsayımlarımı kabul etmekle var olduğunu söylediğiniz Tanrı'nın evreni açıklamakta hiçbir yararı olmadığı sonucunu çıkarıyorum. Öncelikle Tanrı'nın kendisinin açıklanması gerekiyor. Hintli filozof ve feli hakkındaki hikayeyi hatırlayalım. Bu konuya bu örnekten daha iyi uygulanabilecek birşey yoktur. Eğer maddesel dünya kendisine benzer olan fikirsel bir dünya üzerinde duruyorsa bu fikirsel dünya da başka bir şeyin üzerinde durmalıdır ve bu böyle devam eder. Bu yüzden şu anki dünyanın ötesine bakmamak daha iyi olurdu. Kısacası beyler, her ne kadar sizi hoşnut edememe düşüncesine sevmesem de, bana önderdiğiniz şey zaten sahip olduğumdan daha da iyi değil. Sizin Tanrınız'ın kendisi bile saf ihtimal ve şansla çevrilmiş durumdayken ne şekilde bana yardım edebilir ki? O'na karşı nasıl sorumlu olabilirim ki? Benim için olduğu kadar sizin için de herşey mutlak olarak irrasyonelde son bulmaktadır.

Bu noktada Bay Gri'nin benzi solar. Bay Siyah'ı ikna edebilmek için cephaneliğinden başka bir argüman bulmaya çalışır. Uzun bir süredir kullanmadığı bir tanesini bulur. "Posteriori" argüman adını verdiği ve çok önceleri kullandığı argümanını ortaya sunar. Nedensellik ve amaçla birlikte insan deneyimleriyle başlamış ardından bir bütün olarak dünyayla birlikte nedensellik ve amaç fikrini tartışmışlardı. Fakat Bay Siyah, Tanrı olamadan nedensellik ve amaç fikrinden yola çıkıldığında (ve bu konular evrenin içindeki ilişkilere uygulandığında) o zaman nedensellik veya amaç fikrinin bir bütün olarak evrene uygulanmasında Tanrı'ya ihtiyacın olduğunu kendi içinde çelişmeden söyleyemeyeceğini göstermişti. Bu yüzden şimdi Bay Gri, a priori argümanını kullanmak istemektedir. "Sınırlı yaratıklar olarak mutlak bir varlığın var olduğu fikrine sahibiz" der Bay Gri. Sınırlı bir varlık fikri mutlak bir varlığın var olduğu fikrini gerekli kılar. Mutlak bir varlık fikrine sahibiz mutlaka buna karşılık gelecek böylesine bir varlığın var olduğu gerçektir yoksa bütün düşüncelerimiz bu konuda yanlış çıkabilir. Kesinlikle realitenin mutlak olarak mantıklı ve tutarlı olduğuna ve fikirlerimizin bu rasyonelliğe dahil olduklarına inanmalıyız. Eğer durum bu değilse o zaman nasıl bilim mümkün olabilir?

Bay Gri kanıtı veya gerçeğe başvurmak yerine mantığın kendisine başvurarak kendisini ele verdiğinde Bay Beyaz cesaretini toplamaya başlamıştır. Onun için bu an, muhtemel olarak var olan Tanrı fikrinden kurtulmak için harika bir fırsattı. Kateşizm derslerinde öğrendiği Tanrı'nın ifade edilemez sıfatları bu varlığı zorunlu ve gerekli olan Tanrı fikrine dayanmıyor muydu? Fakat Bay Siyah yine bir şekilde Bay Beyazı uyutmayı başarmıştı. Bay Gri'nin argümanına karşılık olarak, "Tekrardan senin iddia ettiklerinle benimkiler arasında temel olarak bir fark göremiyorum" der. "Tabii ki realitenin mutlak olarak mantıklı olduğuna inanmalıyız. Ve tabii ki zihinlerimizin bu realiteye katıldıklarını ve ortak oldukları görüşüne de sahip olmalıyız. Fakat bu şekilde konuştuğunda soyut olarak aslında varlığı insan varlığımızdan bağımsız olan bir Tanrı'ya inanmamalıyız demiş oluyorsun. Eğer Tanrı senin için gerekliyse o zaman sende Tanrı için gerekliyin. Bahsettiğin argümanda yer alabilecek tek Tanrı ancak böyle bir Tanrı olabilir."

"Fakat Bay Siyah, bu korkunç ve dayanılmaz bir düşünce! Senden Tanrı'ya inanmanı istiyoruz. Ben O'nun varlığına tanıklık ediyorum. Sana bir Kutsal Kitap vereceğim. Lütfen oku! O sana İsa Mesih'in kim olduğunu ve O'nun kanı aracılığıyla nasıl kurtulabileceğini anlatacaktır. Ben yeniden doğdum ve sen de yeniden doğabilirsin, yeterki iman et. Lütfen Tanrı'ya inan ve kurtul!"

Aynı sırada Bay Beyaz tekrar kendisini toparlar. Şimdiye kadar Bay Gri kendi argümanlarını sunarken sessiz kalmakla büyük bir hata yaptığının farkına varmaya

başlamıştır. Bay Gri tarafından nedensellik ve amaç fikrinden alınarak ortaya konulan Tanrı'nın varlığını kanıtlama çabaları konuyu saf bir mantıksızlığa ve şans kavramına yöneltmişti. Her iki durumda da Bay Siyah varlığı problemlili olan veya evrenin var olmasının gerekliliğiyle aynı gereklilikten var olan bir Tanrı'nın hala daha dünyanın bir diğer yönü olduğunu söylemekte haklıydı. Fakat Bay Gri'nin basit bir şekilde Tanrı'nın varlığına tanıklık etmekte doğru olduğunu hissetmişti. Eğer kullanılan argümanlar mantıksal olarak zorlayıcı olmasalar da en azından imansızlara tanıklık etmek için kullanılabilirler. Fakat zavallı Bay Beyaz tekrar sessizliğe bürünecektir. Çünkü Bay Gri'nin yaptığı tanıklık Tanrı'ya olan inancın tamamen akıl dışı hatta tamamen mantıksız birşey olduğu varsayımına dayanmaktaydı.

Bay Siyah'ın Bay Gri'nin sözlerine olan cevabı, bu gerçeği daha da açık kılmaya yardımcı oldu. Bay Siyah Bay Gri'ye, “ Benim sonsuz yaşamımla ilgili kaygın için sana minnet duyuyorum. Fakat öncelikle cevabını vermeni istediğim iki veya üç soru var. İlk olarak, bana Tanrı'nın varlığı hakkında bu şekilde tanıklık ederek Tanrı'nın varlığını kanıtlamak için kullandığın bu argümanların hiçbir geçerliliklerinin olmadıklarını kabul edip etmediğin veya bu argümanların, eğer birşey kanıtıyorlarsa bile Tanrı'nın sınırlı ve insana bağlı olduğunu, bu yüzden de inancının aslında temel olarak benimkinden hiç de farklı olmadığını kabul ediyor musun?

Bay Gri bu soruya cevap veremedi çünkü önünde Bay Siyah'a hak vermektan başka hiçbir seçenek kalmamıştı.

“İkinci olarak” dedi Bay Siyah, “Tanrı'ya olduğu gibi Mesih'e, teizme olduğu gibi Hristiyanlığa da tanıklık ediyorsun. Hristiyanlık için iddia ettiklerinin teizm için iddia ettikleriyle benzer olacaklarını tahmin ediyorum değil mi? Yeni Antlaşma'daki İsa Mesih'in muhtemelen Tanrı'nın Oğlu olduğunu ve muhtemelen insanların günahları için öldüğünü iddia ediyorsun. Fakat şimdi bana kendi Mesih'in hakkında tanıklıkta bulunuyorsun. Ve akıl yürütme yerine tanıklıkta bulunmakla Mesih hakkında inandıkların konusunda objektif hiçbir iddianın bulunmadığını kabul ediyorsun. Bütün bunlarda haklı mıyım?

Tekrardan Bay Gri kendisine söylenen bütün bunlara hiçbir cevap veremedi. Tutarlı bir şekilde Bay Siyah'a verebileceği tek cevap, onunla aynı fikirde olduğunu söylemek olacaktı.

“Üçüncü olarak” der Bay Siyah, “yalnızca Baba Tanrı'ya ve Oğul İsa Mesih'e değil aynı zamanda Kutsal Ruh'a da tanıklık ediyorsun. Yeniden doğmuş olduğunu, kurtulduğunu bildiğini ve benim de şu anki durumumla kaybolmuş kişiler arasında bulunduğumu söylüyorsun. Eğer bu türden herhangi özel bir deneyimin olduysa, bunu inkar etmem benim için bilim dışı olacaktır. Fakat deneyimin hakkında bana tanıklıkta bulunmak istiyorsan bu deneyimin doğasını bana anlaşılır kılman gerekir. Bunu yapabilmek için de benim anlayacağım prensiplerin terimlerini kullanmalısın. Bu prensipler ise herkes tarafından elde edilebilen prensipler olmalıdırlar. Peki yeniden doğmamış bir kişi olan bana bu deneyimini açık terimlerle açıklayabiliyorsan o zaman senin yeniden doğmuş olmanı eşsiz kılan nedir? Diğer yandan yeniden doğma deneyiminin hala eşsiz olduğunda ısrar ediyorsan o zaman bu deneyim hakkında anlayabileceğim şekilde herhangi birşey anlatabilir misin? İşte o zaman tanıklığın tamamen mantıksız ve anlamdan yoksun olmamakta mıdır? Bu şekilde tekrar söylemem gerekirse inancının objektifliği konusunda bana hiçbir iddiada bulunamazsın.

“Bütün meseleyi özetlemem gerekirse, ilk olarak Tanrı'nın varlığı konusunda sunduğun iddalar benim inançsızlığımı daha da temellendirdiler diyebilirim. Asıl olarak dünyanın yaratıcısı ve egemeni olan Tanrı'nın varlığı hakkında hiçbir şey söylenemeyeceğini gösterdiler. İkinci olarak, Tanrı'nın varlığını kanıtlamak için kullandığın türden argümanlar kullanmak inandığın noktada ölümcül hatalar yapmana neden olacak bir şekilde Hristiyanlık için de benzer argümanlar kullanmanı zorunlu kılmaktadır. Her iki durumda da, ilk olarak benim imansız iddialarımı haklı çıkaran prensipler konusuna akla yatkın iddialarda bulunuyorsun. Ardından, durumun aslında bu şekilde olduğu sana gösterildiğinde bu sefer tanıklık yapmaya dönüyorsun. Fakat o zaman da, konunun doğası itibariyle yaptığın tanıklıkla tamamen irrasyonel ve mantıksız olduğunu kabul etmek zorunda kalıyorsun.”

Bay Siyah sözlerini bitirdiğinde Bay Beyaz oldukça rahatsızdı. Fakat bu rahatsızlığının sonucu olarak sonunda kendi imanının zenginliğini görebilmişti. Hiçbir şekilde Bay Gri'den daha büyük bir entellektüeliteye sahip olduğunu göstermeye çalışmadı. Açıkça Bay Gri'nin cesaretine ve imanına hayran kaldı. Fakat daha fazla sessiz kalamazdı. Şimdi, sessizliğinin nasıl bir günah olduğunu anlamıştı. Bay Siyah Bay Gri'yi öylesine rahatsız etmişti Bay Gri'nin artık söyleyebileceği hiçbir söz kalmamıştı. Bay Siyah inancı konusunda zorlanmaktan öte neredeyse daha da temellenmiş olarak oradan ayrılacaktı. Her Şeye Egemen Tanrı hakkındaki gerçekleri acilen açıklamanın sorumluluğunu hatırlayarak üzerinde bir baskı hissetti. Şimdi, Bay Gri tarafından sunulan iddiaların aslında imansız kişinin herşeyi açıklamakta kullandığı terimlere dayandığı için aslında imansız kişinin bu konuda haklı olduğunu görmüştü. Bu prensipler: (a) insan, Tanrı'nın bir yarattığı değildir fakat mutlak bir varlık olarak Tanrı'nın yerine herşeyi açıklamakta kendisini en üst otorite olarak görmelidir (b) kendisinin dışındaki herşey yaratılmamış olup şans tarafından kontrol edilmektedirler (c) sahip olduğu mantığın gücü, içinde yaşadığı şans evreninde neyin muhtemel neyin imkansız olduğunu belirlemede kullanacağı araçtır.

En sonunda Bay Beyaz, Bay Siyah'ın iddialarının doğru olduklarını kabul ettikten sonra onu herşeyin Yaratıcısı ve Yargıcı olan Tanrı'nın varlığını kabul etmesi için çalışmanın Amerika Birleşik Devletleri'nin önceden Sovyetler Birliğinin bir parçası olduğunu fakat aynı zamanda bağımsız ve dünyanın en güçlü ülkesi olduğunu kabul etmekle aynı şey olduğunu farketti.

İkinci olarak, Bay Beyaz Tanrı'nın varlığının ve Hristiyanlığın gerçekliği için yanlış bir mantık yürütme metodu izlemenin aynı zamanda yanlış bir tanıklık doğurduğunu farketti. Eğer bir kimse Tanrı'nın varlığı veya Hristiyanlığın doğruluğunu savunuyorsa – Bay Siyah'ın konuyu açıklama prensiplerinin geçerli oldukları varsayımı altında – o zaman bu kişi aynı varsayım üzerinden tanıklık yapmalıdır. Ardından ise Bay Siyah'a, Bay Siyah'ın kabul ettiği prensiplere göre yeniden doğmanın ne demek olduğu açıklanmalıdır.

Üçüncü olarak Bay Beyaz, Bay Gri'nin anti-Hristiyan veya anti-teist metodlar kullanmasının kendisi için bir “sorun” teşkil etmediğini görmüştür. Bay Gri'nin teolojisi Reform teolojisi değildir. Bu yüzden de Tanrı'nın tamamen insanın üzerinde kontrolünün olmadığı fikrine dayanmaktadır. Bu görüş, insanın sorumluluğunun Bay Siyah'ın bütün düşüncesinin temelini ve içeriğini oluşturan otonomiye (insanın kendisinin insana yasa olması) dayandığını iddia eder. İşte bu nedenle Bay Gri, Bay Siyah'ın kendi mutlaklığına veya otonomisine karşı çıkmanın önemini görememiştir.

Bu andan itibaren Bay Beyaz, her ne kadar Bay Gri'nin arkadaşlığından zevk aldıysa ve Tanrı'nın gerçeğine içten bir bağlılığa sahip olmasına hayran kaldıysa da tıpkı teolojisinde

kendi yolunda gittiği gibi inanç savunması konusunda da kendi yolunda gitmek zorunda kalmaktadır. Bay Beyaz çok geçmeden Bay Siyah'la tekrar buluşmayı çalışır. Aynı sırada Bay Gri'ye imanda kardeşi olarak onu ne kadar sevdiğini, korkusuzca ve yorulmadan insanları İsa Mesih'in gerçeğine kazandırmak için ne kadar büyük bir çaba harcadığına hayran kaldığını söyler. Ardından ise Bay Gri'ye, Bay Siyah'la olan yolculukları sırasında vicdanının kendisini devamlı rahatsız ettiğini itiraf eder. İyi bir niyetle yola çıktığını ve Bay Gri'nin iddialarındaki ve tanıklığındaki çabaların Bay Siyah'ı imana kazandırmakta işe yarayabileceğini düşündüğünü söyler. Bu yüzden Bay Beyaz, konuşma esnasında daha kendisinden daha aktif olan Bay Gri tarafından temsil edilme konusunda başlangıçta istekli olduğunu Bay Gri'ye söyler. Fakat sonunda verilen bütün çabaların sadece boşuna ve meyvesiz olmakla kalmadıklarını ayrıca Tanrı'yı yüceltmediklerini de farkettiğini ekler. Nasıl olur da sonsuz BENİM, muhtemel olarak var olan bir tanrı olarak tanıtılmakta, herşey için değil de muhtemel olarak bazı şeylerin açıklanmaları için gerekli olduğu şekilde tanıtılmaktan ve yarattıklarının mutlakiyetini kabul etmekten zevk duyan bir tanrı olarak tanıtılmaktan hoşnut olabilir ki? Cennette kesin itaati buyuran Tanrı, yarattıklarıyla soru cevaplı bir tartışmaya girer mi?

Yukarıda verilen diyalogdan yola çıkarak okuyucu, bizim için Reform adı verilen inanç savunmasını neden geleneksel metoda karşılık olarak savunduğumuzu kendisi anlayabilir. Yüzyıllardır birçok Hristiyan tarafından uygulanan geleneksel metod Roma Katolikleri ve Arminyusçular tarafından ortaya atılmıştır. Nasıl Roma Katolik ve Arminyusçu teoloji, Hristiyanlığın Kutsal Yazı, Tanrı, insan, günah ve kurtuluş doktrinlerinden taviz veriyorsa aynı şekilde geleneksel metod da insanları Mesih'e kazandırma konusunda Hristiyanlık'tan taviz vermektedir.

Geleneksel metod, Tanrı'nın kendi kendisine var oluşu ve bu dünyayla olan ilişkisindeki ayrımı yapmakta başarısız olduğu için Kutsal Yazı'ya uyumlu Tanrı doktrininden taviz vermektedir. Ayrıca geleneksel inanç savunması metodu, bir yaratık ve günahkar olan insanın Tanrı'nın doğasını belirlememesi konusunda ısrarcı olmaması nedeniyle Tanrı doktrininden ve bu doktrinin tanrısal esinle olan ilgisinden taviz vermektedir.

Geleneksel metod, meydana gelen herşeyin en mutlak ve en üst nedeni olarak Tanrı'nın iradesini almamakla Tanrı'nın bilgeliğinden ve isteğinden taviz vermektedir.

Bu yüzden geleneksel metod, genel veya kişisel bir şekilde olsun Tanrı'nın insana olan vahyinin açıklığından taviz vermektedir. Yaratılmış kanıtlar veya gerçekler kesin olarak Tanrı'dan bir esin olarak alınmamalıdır.

Geleneksel metod, doğal esinden ayrı olarak doğaüstü bir esinin gerekliliğinden taviz vermektedir. Bunun bir sonucu olarak da geleneksel metod, insanın düşüşünden sonra kurtuluşu için gerekli olan doğaüstü bir esinin zorunluluğunu tanımakta başarısız olmaktadır.

Geleneksel metod, kurtuluşla ilgili esinin tamamen Realite'de belirliğiyle sınırlandırılmasını sağlayarak bu vahyin Kutsal Yazı'lardaki yeterliliğinden taviz vermektedir.

Geleneksel metod Kutsal Yazı'nın kendi otoritesini kendisinin belirlemesine izin vermeyerek Kutsal Yazı'nın otoritesinden taviz vermektedir.

Geleneksel metod, insanı analogik olarak düşünmekten çok "özgür" veya "mutlak" olarak görerek Kutsal Yazı'da açıklanan insanın Tanrı'nın benzeyişinde yaratıldığı gerçeğinden taviz vermektedir.

Geleneksel metod, Adem'in temsili davranışlarının geleceği belirlediğini kabul etmeyerek Kutsal Yazı'daki antlaşma doktrininden taviz vermektedir.

Geleneksel metod pratikte tam olmasa da prensip olarak tam olan günahı Tanrı'dan ahlaki olarak bir ayrılış olarak görmeyerek Kutsal Yazı'daki günah doktrininden taviz vermektedir.

SONUÇ

Bütün bu anlatılanların ışığında Reformist Pastör'ümüzün Hristiyanlığı savunurken bir Roma Katoliğiyle işbirliği yapamayacağı kadar bir Arminyusçuyla da işbirliği yapamayacağı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Bir Roma Katoliği gibi bir Arminyusçu da, imansız kökten bir değişime ihtiyacı olduğu gerçeğini sunmakta başarısız olmaktadır. Ne Roma Katoliği ne de Arminyusçu imansız müjdenin gerçekten ne olduğunu görmesine fırsat tanımamaktadırlar. Kutsal Yazı'nın herşeyi ortaya çıkaran ışığını bu imansız kişiye yöneltememektedirler. Doğal insanın yüreğinin acınası bir şekilde kötü olduğunu ve bu yüreğin derinliklerinin Tanrı'dan başka kimse tarafından bilinmeyeceğini ve O'ndan başka kimsenin bu kişinin bütün bu durumunu iyileştiremeyeceğini söyleyemeyerek Tanrı'nın yüzünü imansızdan gizlemektedirler.

Tabii ki burada öncelikli olarak kişilerden değil sistemlerden bahsetmekteyiz. Birçok Roma Katoliği ve özellikle bir çok Arminyusçu kendi sistemlerinden daha da çok Kutsal Kitap'a göre hareket etmektedirler. Bu noktada herkes sevinmelidir. Fakat Reformist Hristiyan Rabbine sadık olmak zorundadır. Günahkarları derin bir merhametle sevmelidir. Fakat aynı günahkarları Mesih'i sevdiğinden daha çok sevmemelidir. Günahkarları ne kadar çok sevdiğe onlardan kendi şartlarına göre değil Tanrı'nın koşullarına göre kurtulmak zorunda olduklarını söyleyecektir. Kutsal Yazı'daki sözü aracılığıyla bu kişilerin hastalıklarına teşhis koyacak olan Mesih'tir. Ve Yüce Hekim'in koyduğu teşhise göre hastalıklarının ne olduğunu itiraf edenleri de tek iyileştirecek olan Mesih'tir.

Filename: Hristiyanlığı Savunmak (Cornelius Van Til).docx
Directory: /Users/darlenenbocek/Documents/ProtestanReform/updated_To_U
PLOAD/DONE
Template: /Users/darlenenbocek/Library/Group
Containers/UBF8T346G9.Office/User
Content.localized/Templates.localized/Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: Microsoft Office User
Keywords:
Comments:
Creation Date: 3/9/23 12:47:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On: 3/9/23 12:48:00 PM
Last Saved By: Microsoft Office User
Total Editing Time: 1 Minute
Last Printed On: 4/7/23 5:14:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 22
Number of Words: 9,587
Number of Characters: 65,486 (approx.)